

Lietuvos švietimo raidos vizija: „Kaip teisingai investuoti 6 mlrd. litų?“

Trumpasis scenarijaus įgyvendinimo sėkmės aprašymas

Pateiktas scenarijus numato, kaip per 5 – 7 metų laikotarpį sukurti pirmaujančią regione švietimo sistemą, suteikiančią žinias, ugdančią gebėjimus ir vertybes tam, kad kiekvienas taptų savo ir Lietuvos sėkmės kūrėjais.

Scenarijuje siūloma dėmesį sutelkti į pačių pagrindinių ir universalių gebėjimų (skaitymo ir rašymo, matematikos ir taikomųjų mokslų) ugdymą bei užsienio kalbos mokymą ir sustiprinti dėmesį rezultatų sulavinimui su kitomis valstybėmis (remiantis PISA tyrimais ir pan.). Tai būtina, nes nepaisant to, kad finansavimas ženkliai augo, tačiau visose srityse – skaityme, matematikoje ir taikomuosiuose moksluose – 2009 m. lyginant su 2006 m. Lietuvos reitingas PISA tyrime sumažėjo. Mokyklos turi visų pirma užtikrinti bazinių švietimo paslaugų kokybę.

Tam siūloma:

1. Įvesti mokymo kokybės kontrolės sistemą, nustatant minimalius standartus kiekvieniems mokymosi metams ir įdiegiant tų standartų kontrolės sistemą. Pagrindinis kokybės kontrolės elementas – mokinių žinių testų rezultatų pokyčių panaudojimas mokymo kokybės vertinimui ir mokyklų, jų vadovų ir mokytojų reitingavimo sistemos diegimui. Šie testai nebūtų naudojami vertinti mokinių gebėjimus toliau mokytis. Visa ši sistema būtų kuriama plėtojant esamus įrankius, nesiūlant administraciniu būdu perbalansuoti mokymo proceso ar daryti pakeitimus mokymo programose.
2. Užtikrinti informacijos, susijusios su mokyklų mokymo kokybe ir išteklių valdymą prieinamumą visuomenei ir tėvams.
3. Realiai įtraukti tėvus į mokyklų veiklos valdymą, peržiūrint mokyklų tarybų formavimo ir veiklos principus ir suteikiant joms teises spręsti resursų paskirstymo ir personalo klausimus.
4. Užtikrinti mokyklų vadovų veiklos efektyvumo vertinimą, jų atskaitomybę tėvams.
5. Iš esmės pagerinti mokytojų korpuso kokybę – per 5 metus sumažinti mokytojų skaičių 35 proc., atsilaisvinsius finansinius išteklius panaudojant likusių pedagogų algų didėjimui, susietam su rezultatais, ir ilgai dirbusių mokytojų, pasitraukusių iš švietimo sistemos, socialinių garantijų (kompensavimo) programai finansuoti.

Visi šie žingsniai turėtų per penkerius metus duoti pirmuosius rezultatus bendrojo lavinimo sistemoje ir užtikrinti Lietuvos pakilimą PISA tyrime bent iki OECD vidurkio.